

zemkový úřad vystupuje i v řízení náhradovém jako úřad judikující, nelze opírat ani o ustanovení odst. I. § 7 zákona ze dne 11. června 1919, čís. 330 sb. z. a n. o pozemkovém úřadu, podle kteréhožto ustanovení přísluší tomuto úřadu činiti opatření a rozhodnutí ve všech věcech upravených zákonem záborovým aneb zákony, jež budou vydány k jeho provedení a doplnění, mimo ony věci, které těmito zákony přikázány budou soudům nebo úřadům jiným; vždyť citovaným ustanovením odst. I. § 7 zákona čís. 330/1919 nebyl ještě nikterak veškerým úkonům Státního pozemkového úřadu ve věcech pozemkové reformy vtisknut ráz aktů úřadu judikujícího, tedy ráz rozhodnutí nebo opatření v technickém slova smyslu; otázku, zda Státní pozemkový úřad v té které věci spadající do oboru pozemkové reformy vskutku vystupuje jako úřad judikující a zda ten který jeho úkon jeví se vskutku jako opatření neb rozhodnutí v technickém slova smyslu, nelze vůbec posuzovati podle odst. I. § 7 zákona čís. 330/1919, nýbrž podle vlastní povahy toho kterého úkonu (srovnej: rozsudek konfliktního senátu ze dne 5. června 1931, čís. 714/31) (shora pod I.).

Z hořejších úvah plyne, že rozhodovati o sporu, který — jak jest tomu i v daném případě — vzešel mezi státem a bývalým vlastníkem zabrané a převzaté půdy tím, že Státní pozemkový úřad jménem státu jako strany odepřel vlastníku v hotovosti vyplatiti náhradu vypadající na vlastníka podle § 59 zákona náhradového — tedy vyplatiti pohledávku soukromoprávní — náleží podle § 1 j. n. do příslušnosti řádných soudů.

VI. O kladný kompetenční konflikt mezi správními úřady a řádnými soudy (ve smyslu § 4 zákona ze dne 2. listopadu 1918, čís. 3 sb. z. a n.) jde jen, osobují-li si i soudy i správní úřady rozhodovati o téže věci autoritativně, nikoliv však řeší-li jeden z těchto orgánů tutéž otázku autoritativně, druhý jen prejudiciálně.

Presidia soudů řeší otázku, zda má strana podle jazykového zákona právní nárok na použití menšinového jazyka ohledně opravného prostředku ve sporu před civilním soudem, autoritativně, kdežto řádné soudy, odmítajíce opravný prostředek, podaný v menšinovém jazyku, z důvodu, že nejsou u podatele splněny podmínky pro použití jiného jazyka než státního, řeší jazykovou otázku jen jako otázku prejudiciální. Tutéž povahu má i napotomní výrok soudu, že byl opravný prostředek již vyřízen jeho odmítnutím.

(Rozhodnutí senátu pro řešení kompetenčních konfliktů ze dne 7. prosince 1931, č. j. 766/31.)

V exekuční věci vedené u okresního soudu ve Vrchlabí podala vymáhající věřitelka Z. ve Vídni do usnesení exekuci povolujícího ze dne 29. srpna 1930 E. 896 (1)/30 rekurs do výroku o útratách v německém jazyku. Tento rekurs byl usnesením krajského soudu v Jičíně ze dne 18. listopadu 1930, R III 262/30—4 odmítnut, poněvadž rekurentka jako

cizinka nemá podle § 2 jaz. zák. právo používatí menšinového jazyka. Do tohoto rozhodnutí podala vymáhající věitelka ve lhůtě jazykovou stížnost k presidiu krajského soudu v Jičíně, které stížnosti rozhodnutím ze dne 24. prosince 1930 nevyhovělo. Do tohoto rozhodnutí podala vymáhající věitelka ve lhůtě stížnost k presidiu vrchního soudu v Praze, které rozhodnutím ze dne 12. ledna 1931 stížnosti vyhovělo a změnilo rozhodnutí presidia krajského soudu v Jičíně v ten smysl, že se usnesení krajského soudu ze dne 18. listopadu 1930 zrušuje a krajskému soudu se ukládá, aby rekurs stěžovatelky do usnesení okresního soudu ve Vrchlabí vyřídil ve věci, a to i v německém jazyku, nehledě k důvodům uvedeným ve zrušeném usnesení. Krajský soud v Jičíně vydal pak usnesení ze dne 29. ledna 1931, že stížnost vymáhající strany do usnesení okresního soudu ve Vrchlabí ze dne 29. srpna 1930 jest vyřízena odmítnutím s konečným účinkem a že ji nelze meritorně vyřídit znovu. Do tohoto usnesení krajského soudu podala vymáhající věitelka dovolací rekurs k nejvyššímu soudu a jazykovou a dozorčí stížnost i k presidiu krajského soudu v Jičíně i k presidiu vrchního soudu v Praze. Tato stížnost byla presidiem vrchního soudu v Praze podle § 78 zák. o org. s. zaslána k rozhodnutí presidiu krajského soudu v Jičíně. Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nevyhověl usnesením ze dne 25. června 1931 a souhlasí v něm s názorem rekursního soudu, že rekurs byl vyřízen věcně již usnesením ze dne 18. listopadu 1930. Presidium krajského soudu v Jičíně stížnostem do usnesení krajského soudu v Jičíně ze dne 29. ledna 1931 rovněž nevyhovělo rozhodnutími z 22. února 1931 a ze dne 24. února 1931. Do obou těchto rozhodnutí byla podána další stížnost k presidiu vrchního soudu v Praze. Presidium vrchního soudu před svým rozhodnutím o této další stížnosti učinilo návrh na řešení kladného kompetenčního konfliktu, který podle jeho mínění vzešel tím, že o onom opravném prostředku proti odmítnutí rekursu vymáhající věitelky z důvodů jazykových, o kterém má nyní v cestě instanční rozhodnutí presidium vrchního soudu jako úřad správní podle § 7 jazykového zákona, rozhodl již — a to prý neprávem — nejvyšší soud.

Senát pro řešení kompetenčních konfliktů zamítl návrh jako nepřipustný.

Důvody:

Jak patrně z ustanovení § 4 zákona ze dne 2. listopadu 1918 č. 3 Sb. z. a n. jest dán kladný kompetenční konflikt mezi úřady správními a řádnými soudy jen, když si úřad správní s jedné a řádný soud s druhé strany osobují příslušnost »k téže záležitosti«, t. j. tehdy, když si osobují příslušnost rozhodovati v téže věci. Při tom musí, jak plyne z pojmu »rozhodování«, na straně úřadu správního i na straně řádného soudu jíti o autoritativní rozhodnutí o téže věci; musí tu tedy býti i na straně úřadu správního, i na straně řádného soudu o téže věci výrok schopný právní moci. Řeší-li tedy jeden z těchto orgánů určitou otázku autoritativně, kdežto druhý orgán řeší tutéž otázku jen prejudiciálně — jako podklad pro autoritativní řešení otázky jiné, nelze vůbec

mluviti o vzniku kladného konfliktu kompetenčního mezi těmito orgány, který si tu kterou otázku, řešenou druhým orgánem autoritativně, řeší jen prejudiciálně, nejde o osobování si příslušnosti, ano prejudiciální řešení otázky právě předpokládá, že orgán, který určitou otázku řeší prejudiciálně — pro svůj obor — není k autoritativnímu řešení otázky té příslušným. (Vide H o e t z e l: ve Slovníku veřejného práva II. díl. str. 252). Ale pak není v takovémto případě základního předpokladu § 4 cit. zák. pro vznik kladného konfliktu kompetenčního mezi úřadem správním a řádným soudem, osobování si příslušnosti k a u t o r i t a t i v n í m u rozhodování o t é ž e věci oběma těmito orgány. V daném případě jde na straně úřadů správních (presidia krajského soudu v Jičíně a presidia vrchního soudu jako úřadů správních povolanych podle § 7 jazykového zákona k rozhodování sporů o užití jazyka) nesporně o autoritativní řešení otázky, zda vymáhající věřitelka má podle jazykového zákona právní nárok na použití jazyka menšinového ohledně opravného prostředku (rekursu) v exekučním řízení před řádným soudem. Jinak jest však tomu na straně řádných soudů, jak plyne z této úvahy: Krajský soud odmítl usnesením ze dne 18. listopadu 1930 rekurs vymáhající věřitelky — do usnesení okresního soudu — z důvodu, že se rekurs nehodí, by bylo o něm po zákonu zahájeno jednání, neboť u vymáhající věřitelky (rekurentky) není podmínek jazykového zákona ze dne 29. února 1920 č. 122 Sb. z. a n. pro použití jiného než státního jazyka u soudu. Postavil se tedy krajský soud ve svém usnesení na stanovisko, že se rekurs nehodí k tomu, by byl předmětem jeho meritorních úvah, an rekurs je formálně závadný, proto, že byl podán v jiném jazyce než státním, ačkoliv tu nebylo podmínek, jež jazykový zákon stanoví pro použití jiného než státního jazyka u soudů. Výrok krajského soudu o odmítnutí rekursu jako podání nevyhovujícího s hlediska jazykového a nehodícího se tedy k meritorním úvahám rekursního soudu, je aktem činnosti soudcovské, aktem judikatury. Na povaze tohoto výroku krajského soudu jako aktu judikatury nemění nic okolnost, že krajský soud, uvažuje o tom, zda rekurs podaný v jiném jazyce než státním, může a má být předmětem meritorní úvahy soudu, řešil tu také otázku jazykovou, neboť tuto otázku řešil krajský soud — a mohl také řešiti — jen jako otázku p r e j u d i c i e l n í pro řešení otázky jiné, kterou jest povolán řešiti autoritativně, totiž pro řešení otázky, zda rekurs vymáhající věřitelky má pokládati za způsobilý k meritornímu projednání, či zda jej má odmítnouti jako formálně závadný; vždyť k autoritativnímu řešení otázky jazykové jsou podle § 7 jazykového zákona povinány jen úřady správní. Výrok krajského soudu o odmítnutí rekursu zůstává tedy — i přes ono prejudiciální řešení otázky jazykové — j u d i k á t n í m výrokem soudním, jehož důvodem je pro stranu nepříznivé řešení prejudiciální otázky jejího jazykového práva. (Vide nález n. s. s. ze dne 17. února 1931 č. 15449/30, Boh. A 9075). Tutěž povahu j u d i k á t n í h o výroku soudního má i další usnesení krajského soudu ze dne 29. ledna 1931, v němž krajský soud vyslovil, že rekurs vymáhající věřitelky do usnesení okresního soudu byl již konečně vyřízen jeho odmítnutím, vysloveným v usnesení ze dne 18. listopadu 1930, a že nelze tento rekurs meritorně znovu vyřídit. Nejvyšší soud, jednáje o dovolacím rekursu

do usnesení krajského soudu ze dne 29. ledna 1931 shledal, že rekurs do usnesení okresního soudu byl již vyřízen usnesením krajského soudu ze dne 18. listopadu 1930, — a právě z tohoto důvodu potvrdil nejvyšší soud usnesení krajského soudu ze dne 29. ledna 1931. Výrok nejvyššího soudu jest tedy zase jen aktem judikatury. Pokud by vůbec bylo lze v usnesení nejvyššího soudu spatřovati řešení otázky jazykové, mohlo by tu jíti zase jen o prejudicielní řešení této otázky. Z toho, co bylo uvedeno, jde tedy na jevo, že na straně řádných soudů nešlo vůbec o autoritativní řešení otázky, zda vymahající věřitelka má v exekučním řízení před řádným soudem podle jazykového zákona nárok na použití menšinového jazyka, a tudíž také ne o osobování si příslušnosti k autoritativnímu řešení této otázky. Příslušnost k autoritativnímu řešení této otázky osvojily si v daném případě jen úřady správní. Nebyl tedy v daném případě splněn základní svrchu zmíněný předpoklad stanovený v § 4 zák. č. 3/1918 pro vznik kladného konfliktu kompetenčního. Presidium vrchního soudu dovolalo se tedy neprávem konfliktního senátu, pročez bylo jeho návrh na řešení domnělého kompetenčního konfliktu zamítnouti jako nepřípustný.
